

Tisková zpráva

Lucemburk 27. října 2022

Problematika „otáčivých dveří“: laxní pravidla v agenturách EU

Auditoři EÚD ve své dnes zveřejněné výroční zprávě o agenturách EU uvádějí, že agentury EU by měly zpřísnit svá pravidla a kontroly, aby minimalizovaly riziko, že manažeři a služebně starší zaměstnanci, kteří odcházejí z pracovního poměru, nastoupí do zaměstnání v soukromém sektoru, kde by mohlo dojít ke vzniku střetu zájmů, a integrita orgánů a institucí EU by tak mohla být ohrožena. EÚD ve své roli finančního kontrolora EU současně potvrdil, že účetnictví agentur je důvěryhodné, když schválil jejich účetní závěrky za rok 2021. Auditoři rovněž u všech 44 agentur vyhodnotili způsob, jakým vybírají příjmy ze svých operací, kladně a všem agenturám kromě jedné vydali osvědčení o dobrém stavu výdajů, a to navzdory přetrvávajícím problémům se zadáváním veřejných zakázek ve většině agentur.

„Opět můžeme vydat kladné a čisté auditní výroky k účetním závěrkám a příjmům agentur EU a jejich výdaje jsou obecně odpovídající,“ řekl Rimantas Šadžius, člen EÚD odpovědný za tento audit. *„Normotvůrci a agentury však musí dbát na naše důrazné varování a problematiku „otáčivých dveří“ posuzovat přísněji, a předcházet tak vzniku střetu zájmů a vyhnout se poškození své dobré pověsti i dobré pověsti EU jako celku.“*

Pravidla EU stanoví subjektům EU jen velmi málo povinností, pokud jde o monitorování souladu s požadavky souvisejícími s problematikou „otáčivých dveří“ u stávajících i bývalých zaměstnanců. Na druhé straně jsou agentury, zejména agentury s regulačními pravomocemi a vazbami na průmyslová odvětví, k riziku „otáčivých dveří“ obzvláště náchylné, a to ze dvou důvodů: zaprvé, se spoléhají na dočasné zaměstnance, což s sebou nese vysokou míru fluktuace pracovních sil, a zadruhé, jejich model řízení počítá se správnými radami, jejíž členové jsou obvykle ve funkci relativně krátkou dobu. To je problém, neboť členové rad nejsou zaměstnanci agentur a pravidla upravující problematiku „otáčivých dveří“ se tak na ně nevztahují. Podle auditorů to vytváří právní vakuum, které vede k tomu, že je posuzován pouze malý zlomek potenciálních případů „otáčivých dveří“. Dále pouze několik agentur jde při řešení možných situací „otáčivých dveří“ nad rámec minimálních povinností daných právními předpisy, většina ani nemonitoruje dodržování předpisů stávajícími a bývalými zaměstnanci a téměř výhradně se spoléhá na nahlašování případů z vlastní iniciativy zaměstnanců.

Auditoři na správné problémy a střety zájmů v agenturách EU upozorňovali již v několika svých předchozích zprávách. Tato zpráva opět poukazuje na problémy v oblasti řízení a správy dohledových

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních výroční zprávy Evropského účetního dvora o agenturách EU za rok 2021. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

agentur pro banky, pojišťovny a finanční trhy, v jejichž důsledku vznikají možnost upřednostňovat národní zájmy nad zájmy evropskými.

Auditoři také opět kritizovali, jak agentury pořizují zboží a služby, a naléhavě je vyzvali, aby zajistily optimální využívání prostředků. Skutečností zůstává, že nedostatky v zadávání veřejných zakázek stále patří k hlavním důvodům, proč agentury nejsou schopny dodržovat pravidla pro platby, přičemž počet takových případů se v nedávné době zvyšoval. U poloviny agentur auditoři našli zakázky poznamenané nedostatky. U jedné agentury, eu-LISA, která spravuje velké IT systémy v oblasti svobody a bezpečnosti, zjistili chybné výdaje ve výši 18,1 milionu EUR, jejichž příčinou byly problémy, na něž byla agentura upozorněna již dříve. Agentura nyní obdržela další žlutou kartu – tedy varování v podobě výroku auditora s výhradou k jejím platbám – a byla požádána, aby zadávání veřejných zakázek a řízení smluv zlepšila.

Z auditu vyplynulo, že ruská válka proti Ukrajině má dopad zejména na tři agentury. Agentura Evropské unie pro otázky azylu (EUAA) požádala o více zaměstnanců i finančních prostředků po té, kdy země EU, které přijaly ukrajinské uprchlíky, požádaly o více pomoci. Činnosti Agentury Evropské unie pro Kosmický program (EUSPA) utrpěly, protože agentura již dále nemůže využívat startovací rampy Sojuz pro satelity Galileo. Agentura pro likvidaci bank v selhání (SRB) dospěla k závěru, že válka zvyšuje úvěrová rizika související s expozicí bank vůči protistranám v Rusku, Bělorusku a na Ukrajině a s půjčkami domácím firmám nejvíce postiženým efekty války.

Základní informace

Agentury EU mají zásadní vliv na hlavní oblasti každodenního života Evropanů, jako je zdraví, bezpečnost a spravedlnost. V roce 2021 vydaly 13,1 miliardy EUR z rozpočtu EU na provoz programů, jako jsou programy podporující Zelenou dohodu pro Evropu nebo podporující výzkum. Zaměstnávají 14 430 osob (17 % všech zaměstnanců EU) a jejich celkový rozpočet činí i 4,1 miliardy EUR (2,5 % celého rozpočtu EU), bez SRB. První místo za seznamu zaujímá agentura Frontex s více než 1 500 zaměstnanci a rozpočtem ve výši 500 milionů EUR.

Problematikou „otáčivých dveří“ se v kontextu EU rozumí problematika zaměstnanců, kteří opouštějí veřejnou službu EU a odcházejí do soukromého sektoru na místa, která souvisejí s jejich předchozí činností. To může vést ke vzniku střetu zájmů a představovat riziko pro integritu orgánů a institucí EU, protože cenné interní informace se mohou přesunout do soukromého sektoru, neboť bývalí úředníci mohou lobbovat u svých bývalých kolegů nebo případně mohou být stávající úředníci ovlivněni možnou vyhlídkou na jiné pracovní místo.

Plné znění „Výroční zprávy o agenturách EU za rozpočtový rok 2021“ spolu se souhrnným dokumentem „*Audit agentur EU za rok 2021 ve zkratce*“ jsou k dispozici na [internetové stránce EÚD](#). Dnes, ve čtvrtek 27. října 2022, pořádají auditoři online konferenci na téma „Řádné finanční řízení v agenturách EU,“ která se zaměří na rizika střetu zájmů v souvislosti s náborem zaměstnanců a problematikou „otáčivých dveří“ a na oblast zadávání veřejných zakázek. [Sledujte živé vysílání](#) na platformě YouTube od 9:30 do 12:30.

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – mobil: (+352) 621 552 224
- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – mobil: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – mobil: (+352) 691 553 547